

„EDINOST“
Ishaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob **torih, četvrtkih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . . . 3.— 4.50
za pol leta . . . . . 5.— . . . . . 9.—
za vse leto . . . . . 12.— . . . . . 18.—
Naročnine je plačevati naprej na naročbe
brez priložne naročnine se sprava se
ozira.
Posamične številke se dobivajo v pre-
dajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč.
izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifi v petiču; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnica in javne zahvale, do-
maši oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase spre-
jema **upravnništvo** ulica Melino pic-
colo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase
je plačevati loco Trst. Odprte reklame
gije se proste poštnice.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorske.

„Edinost je moč!“

Isterski odnošaji pred najvišim sodiščem.

(Izv. poročilo.)

Na Dunaju, 10. oktobra 1897.

Dne 8. oktobra je bila pred najvišim sodiščem na Dunaju razprava o pritožbi ničnosti I v e Vilenika in tovarišev s Porečine zoper ob-
sodbo c. kr. okrožnega sodišča v Rovinju radi ne-
kega čina, dogodivšega se dne 16. marca t. l.

Najvišjemu sodišču je predsedoval dvorni
svétnik Leitmajer, zagovorništvo je zastopal
odvetnik dr. M. Laginja, generalno prokuro pa
dr. Schrott.

Stvar, za katero je šlo, je razložil na kratko
predsednik sodišča. Obsodbo samo in utemeljenje
okrožnega sodišča ni mogel on priobčiti, ker je
vse sestavljeno v italijanskem jeziku (v
pravdi proti Hrvatom, v kateri so odvetniki go-
vorili hrvatski), a predsednik ne zna italijanski.
To je storil člen najvišjega sodišča Budau, ki je
čital malo po malo in prevajal spreti na nemški
jezik. Po obsodbi in utemeljenju je bil dogodek v
glavnem nastopni.

Orožnik Teichert še z jednim drugim iz Svet-
lovreča pazenatiškega napotil se je dne 16. marca
1897., na dan volitve poslanca za kmečke občine,
v Poreč. Medpotoma sta orožnika srečala kmeta
Mikoli-a, ki je imel sabljo. Ustavila sta ga, vpra-
šala za ime, ter zahtevala, da ide žnjima v Poreč.
Mikoli ni odgovoril ničesar, in šel je žnjima, ne
da bi se bil protivil nimalo.

Pri Vrvaru je zapazile nekoliko kmetov, da
Mikoli-a vedita orožnika in pričeli so klicati „na
pomoc“. Prišlo je ljudij palicami in orožjem. Kri-
čali so „živio“, „ubite ga, da ne bode gonil naše
krvi, našega človeka“, „doli z žandarji“, „ubite
žandarja!“ Obkolili so orožnika. Le-ta sta pozvala
ljudi, naj se oddaljijo, toda ljudje niso hoteli slu-
šati. Vilenik je zahteval od orožnikov, naj izpuste
Mikoli-a. Konečno so ga tudi izpustili, videči, da
ne morejo nič opraviti proti toliki množici. Vilenik
je potem spremljal orožnika, baje zato, da se jima
kaj ne zgodi; ona dva sta odšla v Poreč.

To je bil v glavnem dogodek, radi katerega
se je storila prijava, se je uvela preiskava, in
vsled katerega je bilo več ljudi v zaporu po ne-
koliko mesecev.

Glavni prič sta bila oba orožnika, ki sta pa
navela daljnjih prič. Za jednega obtoženca n. pr.,
da je bil navzoč in da je kričal „živio“, za dru-
gega, da je stal neposredno pri c. kr. orožnikih
in slično.

Obtoženec Vilenik in še jeden tovariš sta
trdila, da sta jednostavno spremljala orožnika;
jeden obtoženec je trdil, da niti blizu ni bil, ampak
na polju; dva njih, da niti videla nista orož-
nikov; druga dvojica, da sta videla orožnika še
le tedaj, ko sta sama šla proti Poreču. Za svoje
trditve so navedli tudi prič, ali te da ne morejo
ovreči onega, kar sta precizno izrekla omenjena
orožnika.

C. kr. okrožno sodišče je videlo v tem do-
godku javno nasilje; videlo je nadalje, da so Vi-
lenik in 9 tovarišev dejanjski sodelovali na tem
nasilju, da so trojica njih imeli palice, ter je spo-
znalo, da teh deset morejo odgevarjati brez ozira
na druge, ki so se udeležili tega nasilja. V tem
činu je našlo c. kr. okrožno sodišče zločin, pred-
vidjen v §. 81 kazenskega zak. in jim je odmerilo
višo kazen, predvidjeno v §. 82.

Branitelj Laginja je zagovarjal pri-
tožbo ničnosti pred vsem s tem, da se ni hotelo
zaslišati prič. Obtoženci so namreč imenovali kakor
priče dvojico orožnikov iz Poreča, katera bi bila
pričala, v kaki nevarnosti so bili dne 10. marca
naši ljudje, volilni možje. To isto bi mogel potrditi
politični komisar, ki je onega dne imel zunaj paziti
na javni red. Kako da je bilo prebivalstvo, zlasti
v dobi volitev, to kaže nadalje slučaj z Gjivičem,
ki je dne 23. februarja prvokrat prišel v Poreč
ter bil napaden kamenjem in okrvavljen, radi česar
pa se ni postopalo; to kaže tudi slučaj z Markom
Pavletičem, ki je bil dne 14. marca težko ranjen
ob belem dnevu in na javnem trgu, kaže postopa-
nje žujim kakor ranjencem v Poreču, postopanje,
katerega ni mogoče označiti drugače, nego
barbarskim.

„Na zdravje, Lovec! Moja soproga“, se je
oglasil Ivan in mu ponudil roko.

„Ivan“, je zaklicala Minka veselo, „ono damo
jaz poznam, bili sve v Gorici skupaj: stanovala
sem pri njeni teti: to je Hermina...“

„Da“, je pritrtil Lovec in pristavil: „Milo-
stiva, izkažite mi, prosim, nalogo, pokličite je sém.
Napišite nekaj besedij, gospod Vesel, vi ponese te
tja, kaj ne?“

Naročivši Minki, naj molči o njiju, odstranila
sta se Lovec in Ivan. Stiskala sta si roki nekda-
nja prijatelja, potem nasprotnika in sedaj „dobra“
znanca.

Hermina je pogledala vesela in jo spoznala.
Ustala je in se poslovila od svojega kavalirja, ob-
ljubivši mu, da se takoj vrne.

Precej časa sti se pomenkovali nekdanji
znanki, ko je vprašala Minka: „Tebi se pač dobro
godí... ciganka, o kateri si mi pripovedovala...“

„Lari-fari! Tako veselega življenja, niti sa-
njala bi ne bila o njem! Pa kaj je tebe napotilo
na Dunaj? ...Ostani tukaj, dušica, ljubčekov bodeš
imela... vsakih pet tednov drugega... pa kakšnih!...“

Vsled divjaštva, storjenega na naših ljudeh,
smatrali so naši ljudje za svojo sveto dolžnost, da
se zbereje — in zbralo se jih je kakih 3000 mož
iz okraja poreškega — da spremijo in čuvajo svoje
volilne možje; tako so storili tudi ter jih sproveli
de samega Poreča, izročivši jih tam v varstvo vo-
jakov, doposlanih tjakaj.

V tem, da je Mikoli nosil sabljo, ni bilo ni-
kakega zla. Bila je to stara sablja iz francoskih
časov. Nosil jo je kakor spomin, kakor se nosijo
medalje, in to ob slovesnih dnevih, kakoršnim so
smatrali ljudje oni dan. Zato se je zdelo ljudem, da
ni prav, da radi sablje odvajajo Mikoli-a, in rekli
so orožnikom, naj ga pustita.

Vsklik „živio“ ni nikak zločin, ampak radosten
pozdrav. Besedi „Ubite ga“ ni umeti tako, kakor
je smatra sodišče. To ni zapoved „ubite ga“, je
toliko kakor „ubit će ga“, ako bode prisiljen
namreč, da mora v Poreč. Od orožnikov ni znal
hrvatski ni jeden ni drugi; ona dva sta „dajč-
bema“. A ravno ona jedina dva sta prič za one
besede, razumljene krivo na vsaki način.

Branitelj je govoril nadalje o pojedinih ob-
tožencih ter ni videl niti pri jednem samem izmed
njih niti besede, niti čina javnega nasilstva; še
manje pa nasilja za višje kazen, kajti nikdo se niti
dotaknil ni orožnikov, in nikdo ni niti poskušal,
da bi iztrgal Mikoli-a orožnikoma iz rok.

Generalni prokurator Schrott
govoril je najprvo o splošnih odnošajih v Istri,
zlasti v Poreču. Rekel je izrečno, da je splošno
znano in da gotovo vedo tudi člani najvišjega sodišča
o dogodkih med 10. in 16. marcem v Poreču, do-
godkih, ki kažejo očevidno, da Hrvatje niso bili
varni one dni v Poreču. Dodal je še, da niti deželni
poslanci niso varni pred napadi v Poreču. Ali to da
ni v zvezi z gornjim dogodkom. Ni se postopalo
proti njim, ker so se ljudje zbirali na tisoče, da bra-
nijo svoje volilne možje (torej se je pripoznala po-
treba, ali vsaj opravičevalo se jih je po napadih
iz prejšnjih dni). Onih deset je bilo obsojenih zato,
ker se svojim postopanjem prisilili orožnika, da
sta izpustila Mikolia A to je veliko. Vsaki izraz
za-se da nima mnogo vrednosti, ali vsi skupaj in

V tem sta pristopila Lovec in Ivan in prised-
la, kakor da je ne poznata, da-si je Lovec težko
sopel in se komaj premagoval.

Hermina ju je gledala... „Vi, gospod Ivan,
vi, gospod Lovec in ah, gospod Veselov Tonček!
Oprostite...“ Hotela se je smejeti..., roko je pritla-
nila na čelo, stresla se in omedlela.

Okoli mize se je zbralo občinstva, tudi oni
kavalir je prihitel. Hermina so odnesli v stransko
sobo, Lovec pa ni pomežikoval; podal je Ivanu
roko, potegnil ga na stran, pripovedoval mu je ne-
kaj na uho, bolestno, kakor da hoče prepričati sa-
mega sebe, potem pa je pristavil glasno: „Njena
mati... baš v teh prostorih se je zaljubil gospod z
Vrha v Sidonijo, ki je bila znana po Dunaju z bok
svoje lepote.

„Ej, lari-fari!... Zaslužil sem kazen... odpu-
sti mi!“

V kupéju sta sedela Ivan in Minka, pa se
razgovarjala, vlak pa je drdral neutrudljivo proti
X. in zunaj je snežilo. Bila sta v otožnih pogovo-
rih, vendar srečna, tiho srečna!

(Zvršetek.)

PODLISTEK

Lari-Fari.

Spisal: Srakoper.

Raznu Minke ni imelo naše omizje ni vida ni
sluha za to, kar se je godilo na odru spodaj, oči
so jim letele sedaj sem, sedaj tja.

Tone Vesel je pritrgal molk: „Gospod Lovec,
ona dama tam nam vis-a-vis“, in namignil je z
glavo. Ivan in Lovec sta se ujela z očmi, a nista
imela časa, posebno Lovec ne, misliti, kje je videl
tega človeka; njuni pogled je hitel tja na balkon,
kjer sta se zabavala Hermina in njeni kavalir.
V malih presledkih skrila sta se za zaveso in...
Globoko izrezano je imela Hermina oprsje, a ka-
teroj je naslonil kavalir sedaj pa sedaj svojo red-
kolaso glavo. Lasje so jej bili široko nakičeni, oči
ne prav žive, a jasne, ustnici sti jej žareli... žen-
ska malone tridesetih let, pa tako krasna, tako
divna!

„Kako naj?“ je vprašal Vesel Lovca.

„Ker ste že toliko storili, prosim, storite mi
še to. Med premorom idite tja in jej sporočite, da
je čaka neki gospod, ne, neka dama in jo prosí,
naj pride takoj... ne vendar, čakajte...“

ves postopek in že sama množica ljudi da znači grožnjo. Strožja kazen je opravičena, ker se ista more odmeriti tudi brez rabe orožja ali v obče kakoršnjega koli nasilnega čina, da je le bilo orožje poleg; kajti po zakonu da ne treba, da bi se bilo rabilo orožje.

Branitelj, zaprosivši vnovič za besedo, je povdarjal, da je vendar zveza med onim, kar se je dogajalo pred 16. marcem in med tem dogodkom, da treba jemati v obzir, v kakem duševnem stanju so bili Hrvatje osobito onega okraja; povdarjal je, da ni dokazana krivda pojedincev, skliceval se je na to, kar je rekel popred ter je zaprosil sodišče, naj ugodi pritožbi ničnosti.

Sodišče se je umaknilo po tem v tajno sejo, razpravljalo je razmerno dolgo. Ko se je povrnilo sodišče, prijavil je predsednik razsodbo, glasom katere sodišče ni ugodilo pritožbi ničnosti. Sklicevalo se je na razloge, navedene po generalnem prokuratorju: da namreč ne obstoji nikakva zveza med dogodki pred 16. marcem in dogodkom, radi katerega je bila obsojena ona desetorica. Dejanje pa da je potrjeno po orožnikih, da sta bila namreč prisiljena po ljudeh izpustiti Mikoli-a.

O meri kazni se ni še izreklo najviše sodišče, ker si je pridržalo to po zakonu za tajno sejo.

DOPISI.

S Pomjansčine. (Izv. dop.) [Raznovrstno.] Ker so sprevideli koperski gospodje in njihovi vodje po Pomjansčini, da na državnozbornih volitvah nikdar več ne morejo zmagati, torej so si izmislili nov manever. Da pa nas cenjeni čitatelji ne bi umeli napačno, moramo jim razjasniti, kako in kedar je italijanska stranka zmagala v Pomjanu na državnozbornih volitvah.

Odkar se namreč bije volilni boj na Pomjansčini, je slovenska stranka še vselej zmagala o deželnozbornih, kakor tudi o državnozbornih volitvah, samo takrat ne, ko je bivši župan Gugnaz smel odločiti kraj volišča na najkrajnjem mestu vse občine, v Gažonu. Toda še takrat je zmagala s pomočjo sleparij. Volili so namreč tudi razni koperski postopači, in celo s pomočjo takih nepravilnosti je zmagala italijanska stranka baje štirimi glasovi vočine. — Kakor smo rekli, volitve je takrat vodil sedanjí predsednik obč. upraviteljstva Gugnaz, komisarjem pa je bil tedanji okrajni glavar koperski. To bodi omenjeno le mimogrede. — Čitatelji, ti pa premisljui, in primerjaj takratne razmere na Pomjansčini z današnjimi, in gotovo prideš do zaključka, katerega pa si ne upamo napisati tu.

Ker torej italijanska gospóda dobro ve, da po pravici in zakonitim potom ne more zmagati njih kupljena družal, — zadojč je bila namreč najnižja taksa za posamične glasove 2 gl. —, pa bi vendar silno rada vrgla našega vrliga poslanca dr. Laginjo, prišli so na usodepelne misel, misel, ki bi znala res silno škodovati naši stranki. — Sklenili so namreč, da hočejo, ako jim denar in nezakonitosti ter sleparije, v katerih so dobro izurjeni, pridobé zmagó na občinskih volitvah, skleniti v edni ali drugi seji, da naj se poprosi slav. deželni zbor, da naj tako silno „obširno“ občino razdeli na dva dela, torej v dve samostojni občini. Da jim večina deželnega zbora rada dovoli to, o tem smo prepričani. — Da, zviše glavice so dobro računale. Sedaj je središče občine vas Pomjan. — Vendar, ako se posamične vasi razdele po prebivalstvu v dva dela, morala bi vas Pomjan pripadati k polovici Marezige-Boršt-Truške. Vendar Lašiči mislijo drugače. Vas Pomjan naj se priklópi k polovici Šmarje-Gažon Krkavce Kostabona. — To pa zato, ker bi ta polovica dosledno volila italijansko misleče volilne može; teh bi pa bilo vsaj osem. — Druga polovica bi imela brez vasi Pomjan, komaj pet, k večjemu šet volilnih mož. — Na ta način bi si italijanska stranka pridobila na eventuelnih volitvah osem novih volilnih mož. In cenjeni čitatelji, kaj bi ne bilo mogoče o takih razmerah, da propademo z našim poslancem? Prav lahko! — Nikakor pa ne pričakujemo, da bi više oblasti bile naklonjene temu vednemu razkosavanju in zopetnemu združevanju različnih občin prav po volji italijanske gospóde. — Seveda, pri nas na Primorskem je vse mogoče, še to, kar je

drugó absolutno nemogoče. — Morda italijanski gospodje delajo račun brez krčmarja, a opravičena je naša trditv, ker nam je je povedal največi prijatelj in pristaš italijanske stranke. — Naj bode temu kakor hoče, s tem hočem le opozoriti naše može po Šmarji, Kostaboni in Krkavcih, ker na njih je ležeče, da odvrnejo to povsem verojetno nakano italijanskih „prijateljev“; in to s tem, da pridejo vsi, kakor eden mož na volišče. Ako ne, potem bi utegnili biti pogubljeni za vselej. Ravno to velja tudi za zgorenjo stran. Može, ne ostanite doma! Potrudite se vsi, da oddaste vsaki svoj glas, ker s tem rešite tako našega poslanca, kakor tudi svoje tovariše po dolenji strani občine. Ako nam res razdele občino, potem ne boste imeli ne vi ne oni svojega poslanca. Ako pridemo složai in združeni na volišče, preprečimo gotovo to peklenško nakano naših nasprotnikov. Ne glejmo na denar, na zamudo par ur, kakor gledajo naši zaslepljeni nasprotniki, ki niti ne gredo na volišče brez denarja, ampak oddajmo svoj glas za dobro in sveto stvar! Ako premagamo, premagali smo sovražnika sv. vere in sovražnika naše ožje domovine Slovenije, kakor tudi sovražnika širje domovine, mile nam Avstrije.

Mi smo zvesti Avstriji, tudi ako nas nikdo ne podpira!

Koper, dne 10. oktobra 1897. (Izv. dop.) Kmetijska družba za Istro priredi dne 30. oktobra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne v Kopru izložbo goveje živine za sodnijska okraja Koper in Piran. Visoko c. k. ministerstvo za poljedelstvo je dovolilo v te svrhu 250 gl. državne podpore. Na izložbo se smejo dovesti samo goveda, ki so odrejena v navedenih dveh okrajih; pri plemenskih bikih pa je dokazati le to, da so se rabili v plemenske svrhe vsaj tekom 6 mesecev pred izložbo.

Na izložbo se dopuščajo:

- a) bički in bikí stari 9 mesecev do 3 let.
- b) krave od 2 do 5 leta.
- c) junice stare vsaj 18 mesecev, tudi če bi bile breje.

Lastniki najlepših živalij dobe darila, in sicer:

- a) za bičke in bike: 1 darilo v znesku 60 gl., 2 darila po 40 gl. in 2 darila po 30. gl.
- b) za krave: 1 darilo v znesku 20 gold. in 1 darilo v znesku 10 gl.
- c) za junice: 2 darila po 10 gl.

Darila prisodi posebna komisija treh členov. Obdarovani lastniki živinčet se morajo zavezati, da jih pridrže v plemenske svrhe eno leto po izložbi, in da bodo spisavali o plemenskih bikih redni pripustni zapisnik. Kdor bi iz kacega posebno tehtnega uzroka prodal obdarovano živinče pred pretekom leta drugemu živinorejcu domačega okraja, mora to naznaniti bližnji kmetijski družbi, ki potem razsodi, če ima vrniti dobljeno darilo ali ne.

Od izložbe so izključene živali, ki so hudomušne, ki niso povsem zdrave ali imajo bodisi katerokoli telesno hibo ali kožno bolezen, potem goveda, katerim se poznajo znaki trpinčenja in ki niso povsem snažna.

Kdor se želi udeležiti izložbe, mora privedi goveda na mesto izložbe vsaj do 8. ure zjutraj, kjer bo preskrbljeno za staje in ceno krmo. Za krave in junice mora imeti potrdilo domače županije, da jih je sam zredil, ali da so v njegovi vlasti vsaj eno leto; za bičke in bike, da so njegova lastnina vsaj 6 mesecev. V potrdilu mora biti žival tudi natanjko opisana.

Kdor se hoče udeležiti izložbe, naj naznani to najpozneje do 25. t. m. bližnji kmetijski družbi, koliko in kakšna goveda misli privedi na izložbo.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 12. oktobra 1896.

Prazna demonstracija smo rekli v današnjem zjutranjem izdanju da je to, da so nekateri italijanski deželni poslanci istrski odložili mandate, ker fak:naža poreška ne bode mogla več zasramovati naših poslancev. Dobro smo sodili in do tega uverjenja so prišli tudi italijanska gospóda, kajti danes že oporekajo vesti o položenju mandatov, češ, da jedini markí Polesini je res položil mandat. Mi si mislimo, kako je bila stvar. Oni niti niso položili mandatov, marveč so — kakor jim je vsikdar le do komedij s kričečimi efekti — le po-

slali ono vest v svet, meneči, domišljavi kakor so da se vsa zemlja kar neha vrteti okolo svoje ósi. Ker pa se zemlja mirno vrtil dalje, ne zmené se za deželnozbornske mandate istrske, premislili so se kar hkratu in javljajo svetu tolažljivo vest, da — ni bilo nič. Živeča komedija in živeli komedijaši!

K položaju. Položaj v večini je še vedno nejasen. In tudi o govoru, ki ga je imel včeraj baron Dipauli v katoliškem društvu v Lincu, ne bi mogli reči, da je kakor si bodi pripomogel k zjasnenju položaja. Baron Dipauli je zatrnil, da ne more odstopiti od svojega predloga, ker je uverjen, da je njega predlog povsem umesten, kajti le potom zakona da je možno rešiti narodno vprašanje v Avstriji. Govornik je povdarjal, da njega stranka mora zastaviti vse svoje sile v to svrhu, da se ustanovi narodni mir na Češkem. Čehi so dandanes — tako je menil govornik — premočni, da bi jih mogli prezirati, ali tudi proti Nemcem ni možno vladati v Avstriji. Zato hoče njegova stranka vrsiti nalogo poštenega mešetarja. Slednjič je baron Dipauli ostro napadal tudi vlado in je zaključil, da njegova stranka ne goji nikake želje, da bi postala vladna stranka.

V teni hipu le jedno opazko gosp. baronu. Kako pošteno mešetarenje je to, ako mešetar zahteva, da se jedna stranka sravotno poniža pred drugo, predno se pričó pogajanja. In le ponižanje bi bilo to za Čeha, ako bi se jezikovne naredbe odpravile poprej, nego stopi kaj poštenega na njih mesto. Takega mešetarenja ne morejo vsprejeti nikdar in nikoli. Popred naj se ustvari pošten zakon, potem se bode moglo še-le govoriti o odpravi naredeb.

Dopolnilna volitev v državni zbor se je vršila včeraj v Karlinovem pri Pragi. Izvoljen je bil kandidat mladočeške stranke Servacij Heller proti kandidatu radikalcev Sokolu. Tej volitvi se pripisuje važnost v toliko, ker je dokazom, da je mladočeška stranka ostala intaktna pred agitacijami radikalcev in ker to dejstvo povišuje ugled sedanje češke delegacije v državnem zboru.

Poslanec Iro, ta žalostno prosluli mož in požiralec častne besede, hoče baje položiti svoj mandat. Pametaejega res ne more storiti. Spoštovanja se sicer ne pridobi tudi s tem, pa vsaj — posabljenje.

Društvo narodov. Na Dunaju se je ustanovilo društvo za pomirjenje narodov. Društvu je ime „Völkerverein“. Mi seveda želimo temu podjetju popolnega uspeha, reči pa moramo, da se gospóde zasnovatejji jako motijo, ako menijo, da dosežejo svoj cilj le lepimi govori na društvenih shodih. Mi Slovani se ne moremo in nečemo več zadovoljiti samimi platonskimi zatrili naše jednakopravnosti, ampak hočemo, da se jednako pravo izvede tudi praktiški. Ker je društvo baje sestavljeno iz poslancev vseh strank, imajo njega člani dovolj prilike, da na praktičen način pokažejo svoje navdušenje za — mir med narodi.

Nemška sodba o Slovanih. V seji zbornice poslancev je prosil besede med drugimi tudi zastopnik dunajski dvorni svétnik Kerais. Pripovedoval je, da mu je bila prilika kakor uradniku, da je spoznal vso monarhijo od skrajnega juga do skrajnega severa ter od skrajnega zapada pa do skrajnega vzhoda. Pripoznava se Nemcem, ali pripoznati mora: zbral je v sebi po svojih močeh duševnih zakladov nemške literature, ali brez ovinkov mora povedati, da je našel med Čehi Sloveškega čutstvovanja, blagosti in dobrosrčnosti. Na strani Slovanov sta blago čutstvovanje in prizanesljivost do slabosti sočloveka.

Te besede je izustil dne 7. oktobra v zbornici poslancev mož, ki ni panslavist, ker je Nemec in uradnik, ki se je popel precej visoko v uradniški hierarhiji. Tako je govoril mož, ki je v istem svojem govoru ognjenimi besedami postavil na prvo mesto dolžnost avstrijskega čutstvovanja; govoril je tako, kakor so mu narekovala lastna opazovanja in lastne skušnje; govoril je tako, ker nima toliko — kako bi rekli?! — poguma, da bi tajil notoriško resnico.

Ta izjava poslanca Kareisa je jako poučna ozirom na sedanje politične in narodne boje v Avstriji. Nič novega ni povedal g. dvorni svétnik; saj čutimo najbolje mi sami, kako veliko premehki smo mi Slovani v takih bojih in proti takim nasprotnikom. Nasprotnikom, ki se vestno in vseskozi

ravnajo po geslu: „Moč je nad pravico“, dočim silijo nas Slovane naša mehka pravica, da v strahu tehtamo vsaki korak, ki ga imamo storiti, in vprašujemo plašno: Kaj poreče svet, ako zaropčemo malo? V tej naši stvari je naša nesreča, v tej naši stvari je vzrok, da se danes ni rešeno jezikovno in narodno vprašanje v Avstriji in da pest drznih razgrajčev — katerih moralno kakovost je ravno te dni zadela uničujoča obsodba — more strahovati vse prebivalstvo in parlament, ter gaziti v blato politično moralno. Da nima slovska večina Avstrije te nesrečne mehke pravice, te pretirane obzirnosti, a da ima le polovico energije in brezobzirnosti svojih nasprotnikov: danes bi uživali že primeren vpliv na notranjo in vnanjo politiko države in jezikovno vprašanje že davno ne bi bilo več odprta rana našega političnega življenja, ker bi bilo že davno rešeno v našem zmislu, v zmislu jednakega prava za vse! — Se svojim označenjem pravi Slovanov je torej posl. Karels pokazal na jeden vzrokov še vedno trajajočim bojem med pravico in krivico. Počastil je sicer nas Slovanov! Ali kakor je ta lastnost, ki nam jo pripisuje, častna za nas pred poštenimi in dostojnimi ljudmi, tako pogubno se je pokazalo za nas v borbi proti nepoštenim in nasilnim nasprotnikom. Skrajni časbi že bil, da bi sprevideli Slovani, da senca mehke lipe je pač prijetno sbažališče miroljubnim ljudem, ali bojevnikom v ljutih borbah je lipov les slabo orodje. V takih časih treba hrastovih grč.

Demonstracije v Rimu. Včeraj so bile v Rimu velike demonstracije, naperjene proti namerovanemu povišanju pridobnine. Demonstracije so uprizorili trgovci. Isti so izročili ministerstvom predsedniku dotični protest. Vse trgovine so bile zaprte. Ogromna množica se je zbrala pred palačo ministerstva za notranje stvari. Razjarjena množica je metala kamenje v palačo in je zmerjala vojake z gladeži in tatovi, hoteča razorožiti iste. Vojaki so streljali na množico. To je bil začetek strašni zmešnjavi, kakor na bojišču je bilo pred palačo. Vse mesto je bilo, kakor v obsednem stanju. Nekaj je ubitih, na stotine pa ranjenih.

Shod „Kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in okolico“ v Bazovici dne 10. t. m.

Odbor imenovane družbe se je prepričal, da je potrebno, da družba raztegne svoje delovanje na gorenjo tržaško okolico, osobito Bazovico, Padriče, Gronado, in da ta potreba postaja nujnejša od dne do dne. Rali tega je sklenil odbor privediti najprvo shod v Bazovici z že označenim dnevnim redom. To se je zgodilo minolo nedeljo. In nismo se varali: potreba shoda se je pokazala s tem, da je prišlo na shod ogromno število kmetovalcev iz Bazovice in okolice in poleg kmetovalcev tudi družih, za blaginjo kmeta zanimajočih se udeležencev.

Ob 4. uri popoldne je otvoril shod predsednik gosp. Ivan Gorup ob navzočnosti celo-kupnega odbora „Kmetijske in vrtnarske družbe tržaške“. Pozdravil je navzoče prijaznimi besedami. Zajedno je predstavil občinstvu navzočega vladnega zastopnika, gospoda Kreinerja in je na to v kratkih potezah načrtal namen in pomen shoda z ozirom na potrebo ustanovitve kmetijske podružnice v Bazovici in posebnim ozirom na povzdigo mlekarstva v tem kraju.

Nato je gospod dr. Pretner v duhovitih potezah označil pomen kmetijskega združevanja z ozirom na zahtevo današnjega časa in je dejal mej drugim: Dandanes se združuje vse, karkoli spada v posamične stroke človeškega poklica, vse se oklepa drug družega v spoznanju, da v družbi je moč. Kdor ostaje v naših časih sam, on polagoma oslabi in izmrje. V družbi pa dobivamo moč drug od družega, ker v družbi podpiramo drug družega, ne le duševno, ampak tudi gnotno, materijalno.

Jeden najvažnejših poklicov človeških na zemlji pa je poklic kmetovalca, ker od kmetovalca izvira življenje za vsa človeška družba. In baš ta poklic je danes oni, ki je začel slabeti, in to posebno endi, kjer kmetovalci zaostajajo za vesoljnim napredkom časa, kakoršen napredek zahteva sedanja družba človeška. In ta napredek je označen najbolj v mejsebojem združevanju. Ako se torej kmetovalci ne združujejo, je znamenje, da se ne zavedajo potrebe združevanja, ali pa se le zavedajo še le tedaj, ko vidijo da je že skoro prepozno;

drugače pa bi se tudi lahko mislilo, da se jim tako dobro godi, da imajo vsega tako obilo, da ne potrebujejo ničesar. Ker pa to ni in posebno ne v gorenji okolici tržaški, je torej potreba mejsebojnega združevanja mej kmetovalci jako nujna. V družbi je moč; v družbi te vidi vsakdo, osamljenega nikdo. Tako je izprevidela tudi državna uprava, da so potrebne korporacije v gospodarskem vprašanju in je obrnila svoje oko povsodi tja, kjer je videla, da se ljudje združujejo z namenom, da si opomorejo gospodarski. Vlada daje podpore korporacijam, na posamičnika pa se ozira le v redkih slučajih, ali celo nikoli. S pomočjo vladine podpore pa si družbe lahko skupno omislijo marsikaj, česar bi si ne mogli posamičnik, tako n. pr. gospodarska orodja, semena, cepi, gnojila, knjig in časopisov — vse to ima družba na razpolago s pomočjo državne podpore skupne, a vse to bi posamičnik stalo ogromno denarja, ako bi si hotel omisliti sam, torej napredovati.

Iz tega izvrstnega govora je izpoznalo navzoče občinstvo, kako potrebno je, da se združijo kmetovalci gorenje okolice čim prej in si ustanove svojo kmetijsko podružnico.

(Zvršetek prih.)

Različne vesti.

Delavska zavarovalnica za slučaj nezgode v Trstu. Komisija za volitev novega načelnikstva temu zavodu je baje že razposlala glasovnice in sicer so se to pot glasovnice razpošiljale po pošti naravnost imovnikom podjetij, ki so podvrženi zavarovanju. Vsakdo, kdor plačuje v Tržaško zavarovalnico za slučaj nezgode, naj pazi, ali je dobil glasovnico: če je ni dobil, naj jo takoj reklamuje, na vsaki način pa vsaj do 20. dne t. m. Isto tako naj vsakdo, čegar glasovnica ni pravilno narejena (n. pr. da ni postavljeno v glasovnico zavarovancev pravo število delavcev), v istem roku reklamuje na volitveni komisiji za delavsko zavarovalnico za slučaj nezgode v Trstu. Če se ne ugoti reklamacijam, naznani naj se vsaki slučaj uredništvu našega lista. Imena naših kandidatov objavimo pravočasno.

Odbor „Kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in okolico“ bode imel svojo redno sejo v petek dne 15. t. m. ob 2. uri in pol popoldne v prostorih tržaške posojilnice in hranilnice.

Prenos Kopitarjevih in Karadžičevih umrlih ostanok. Na izredno slovesen način so dne 10. t. m. na Marxovem pokopališču na Dunaju izkopali umrloče ostanke dveh velikih Slovanov: Srba Vuka Stefa Noviča Karadžiča in Slovenca Jerneja Kopitarja.

Oboji ostanke so se shranili v bele kovinaste krste ter se razpostavili v kapelici na oder. Nebrojno vencev je pokrivalo krsti. Oficijelno so bili zastopani: naučni minister po dvornem svetniku Rozeku, ces. akademija po dvornem svetniku prof. Jagiču, dunajsko vseučilišče po prof. Konstantinu Jirečku, c. kr. dvorna knjižnica po dr. Vondraku, dunajsko mesto po svojem županu dr. Luengerju, ki je prišel s posebno deputacijo, srbska vlada po svojem poslaniku na dunajskem dvoru, Mihaloviču z velikim spremstvom, srbska kraljeva akademija po bivšem ministru Novakoviču in po državnih svetnikih Giorgjeviču in Nežiču, srbska velika škola po prof. Stanojeviču in Beligrad po svojem županu Rajiču. Navzoči so bili vrhu tega podpredsednik zbornice poslancev dr. Krašar in zastopniki slovskih društev dunajskih. Po viharo odobranem pozdravu dvornega svetnika Šukljeja je govoril dunajski župan dr. Luenger z velikim vspohom. Spreveda na južni kolodvor se je udeležila gospoda v 60. fjakarjih. Srbi so položili na Kopitarjevo krsto srebrno lavorov venci.

Pogreb v Ljubljani je bil včeraj popoldne ob 4. uri. Bilo je to pravcato pogrebno slanje, dostojno takega velikana Slovenca. Podrobneje poročilo prinesemo v bodoči številki.

Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku sklicuje v smislu § 6. društvenih pravil, redni občni zbor v nedeljo dne 17. oktobra t. l. ob 1. uri popoldne v društveno dvorano. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Razgovor o napravi društvene zgrade. 5. Volitev društvenega odbora. 6. Razni nasveti. ODBOR.

Črna kronika. Tržaška kronika umorov in samomorov se sme po pravici imenovati „črna kronika“. V nedeljo zvečer okoli 10. ure je šel 30 letni mesarski pomočnik Anton Verdelli v večji družbi s svojo ljubico preko Katinare v mesto. On in dekle sta ostala zadej in sta se sprla hkratu mej govorom. Kakor bi trenil, planil je Verdelli v neki ob česti se nahajajoči vodnjak in, ker je bila rešitev nemogoča, je utonil. Ljubica je bila seveda vsa prestrašena, ker je morda ona zakrivila skok svojega ljubimca v vodnjak, a kesanje je bilo prepozno, njenega Tončka izlekli so mrtvega iz vode. — Isti večer so izlekli pri Miljah neko 50letno slabo opravljeno žensko iz morja. Uzrok smrti je neznan. — O polnoči v nedeljo je 18letni strojarski učenec Anton Sivitz na sredi ceste zabodel 24letnega mehanika Ferruccio Bale-ta. Zabodena so morali prenesti v bolnico. — V ponedeljek ob 9 uri dopoldne streljal je s ceste skozi okno gostilne „Alla Stazione“ neki kamnosek z imenom Julij Alfano na služkinjo Marijo Karr, nahajajočo se v kuhinji. Zadel jo je k sreči le v uho, a za tem je pomeril na se in se težko ranil.

Črna kronika!

Človeku zastaja sapa, ako misli, kako zelo se množi ta „črna kronika“ v mestu Trstu. Vzrok? Vzgoja in socialne razmere! Ako vržemo pogled na to socialno življenje v Trstu, zdi se nam, kakor bi stalno plaval nad mestom črni duh pogube in polnil se svojim strupom vse sloje človeške družbe. Samo, ako človek kritičnim pogledom motri te različne prikazni na ulici, početo od otroka pa do odrasčenega, ako motri te — fizionomije, prepričati se mora, da vse to nosi razločni pečat črnega duha pogube. In kam dovajajo to? In od kod izvira to? Od kod drugod, nego od tod, ker merodajni krogi prezirajo poleg nepotrebnega politkovanja moralno nadzorstvo tržaškega prebivalstva in mesto, da bi z blagim vplivom zatirali strupene kali v duši prebivalstva, pa zanašajo vanje sovraštvo in razburjenost, kar seveda ne ostane le v političnih pojavih, marveč upliva še toliko več na zasebno socialno življenje. Na njihovi vesti naj obležijo vsi črni grehi črne kronike tržaške!

Dražba na kolodvoru južne železnice. Načelnik postaje južne železnice v Trstu nam javlja, da se bode dne 20. t. m. od 10. do 12. predp. vršila v magazinu II. v 2. nadstr. javna dražba vozniških pošiljatev, ki niso bile dvignene. Kdor kupi te stvari, mora takoj položiti kupnino in takoj odpeljati kupljeno blago. Predmeti se ne prodajo pod vzkljeno ceno. Seznan predmetov, ki bodo na dražbi, je v vestibulu kolodvora.

Društvo „Gospodinska šola“ v Ljubljani, kateremu je namen ustanoviti in vzdrževati gospodinske šole, kjer se dekletom, ki so odrasle ljudski šoli, daje prilžnost, izučiti se v vseh domače gospodinjstvo zadevajajočih stvareh, v prvi vrsti kolikor je potrebno v mali meščanski in delavski rodbini, ima dne 18. t. m. ob 7. uri zvečer v „Narodnem domu“ prvo glavno skupščino. — Temu društvu želimo hitrega in popolnega uspeha, ker to društvo — glasno bodi rečeno — utegne biti tudi korak k rešitvi — „socialnega vprašanja“.

Mila jesen. Z Razdrtega nam pišejo: Naš kraj pod očakom Nanosom se nima še kar nič pritoževati o slabi jeseni ali celo o nastopajoči zimi. Res je na Nanosu padlo že početkom tega meseca malo snega, a pod Nanosom vlada, bi rekel, nova pomlad. Saj je na vrhu Matavža Prorova na Velikem Ubeljskem videvi dve mladi jablani v cvetju, jedna ima petnajst cvetov. Seveda sadu iz teh poznih cvetov ne bode, a cvetovi sami značijo, da zime še menda ne bo tako hitro.

Domača umetnost. Ozirom na notico, priobčeno v današnjem zjutranjem izdanju pod tem naslovom, objaviti nam je danes naslove še nekaterih naših umetnikov, ki utegnejo služiti v slučaju potrebe sl. občinstvu: Josip Cesar, akad. podobar v Mozirju v Savinjski dolini. On je izvrsten izdelovatelj cerkvenih podob, odlikujočih se po pravilni anatomiji, ter izvršuje vsakoršno naročilo točno in vestno. — Ludovik Grilec, akademični slikar v Ljubljani, specialist v slikanju portretov s pastelnimi in oljnatimi barvami. O njem je bilo že mnogokrat pohvalnih poročil po slovenskih listih.

Matija J a m a, akademiški naobraženi slikar v Ljubljani, o katerem smo govorili i mi nedavno

na tem mestu. On ni samo več portretist, temveč tudi spreten ilustrator ter slikar pokrajinskih prizorov. Mnogo njegovih ilustracij je prinesel ljubljanski „Dom in Svet“.

Simon Ogrin, akad. slikar na Vrhniki na Kranjskem. Ta mnogo let po naši domovini delujoči cerkveni slikar izdeluje posamične nabožne podobe, oltarne slike in „križeva pota“ na platno ter slike i cerkvene slike al fresco. Njegova dela se sploh jako solidna ter prošinjena cerkvenim duhom. On si je vzgradil lepo vilo v južnotirolskem slogu, ne samo radi tega, da ima v istem ugoden atelier, temveč, da pokaže ljudstvu tudi dejanski estetični ukus v urejanju bivališč.

Alojz Progar, akad. kipar v Celovcu. O njem in o njegovih delih se je pisalo že mnogo malone po vseh slovenskih časopisih. Njegovi kiperski proizvodi so strogo pravilni; izdeluje jih večinoma po živih modelih jako vestno in solidno, kakor je sploh on sam vzgledno vesten in varčen ter praktično misleči mož, skromen in pohleven, toda samosvesten umetnik.

Leopold Perkó, akademični podobar pri sv. Trojici v Slovenskih Goricah na Štajerskem. Njegove cerkvene podobe so znamenite takisto po anatomski pravilnosti in po estetiškem okusu.

Prihodnjic navedemo še nekatera imena naših umetnikov, ki naj naše rojake prepričajo, da jim ni treba naročati portretov, svetnikov in cerkvenih slik pri tujcih. Seveda se ne moramo ponašati ni s Canovi, ni Michelangeli in Raffaeli, pa tega tudi treba ni, ker bi jim itak ne imeli dati niti primernega dela, še manje pa za tista zasluženega plačila!

Veslovanska ideja na sliki. Povodom dohoda ruskega carja Nikolaja II. v Varšavo, je bila izložena slika nekega poljskega umetnika, katera je predstavljala veslovansko idejo. Slovani so razpostavljeni na skali, katero izdeljujejo za velikanski „kip.“ Na vrhu je Čeh, v sredi Rus, kateri pridno opravlja delo, poleg Rusa sedi Poljak z zavezano roko, ker se je vrezal, nerodno rabé dleto. Za Poljakom se prihiteli na delo Slovak in Srbini. Na podnožju z dletom v roki pa hitita delati Slovenec in Hrvat.

Operacija s pomočjo Röntgenovih žarkov. Nedavno smo poročali, da je ustrelil nek hudodelec z imenom Ussai v Gorici, med iz cerkve se vračajoče usmiljene sestre in ranil sestro Anakleto v stegno. V goriški ženski bolnici so izrekli sestre krogljo iz stegna s pomočjo Röntgenovih žarkov in sestra ozdravi skoro.

Nekaj za smeh. V Milanu se je vršila nedavno sodna razprava proti dvema trgovcema, ki sta neki gospe mesto popra dala nekega prahu, v katerem je bilo namešanih mnogo škodljivih stvari. Na sodišče je bil povabljen izvedenec. Na predsednikovi mizi je bilo 17 kilogramov „popra“. Ko so odprli zavitke, najbrže malce neprevidno, dvignil se je iz njih droben prah v zrak, ki se je hitro razprostrl po dvorani. Nasledki tega niso izostali: predsednik, sodniki, državni pravdnik, pisar, zagovornik s poslušalci in zatožencema vred so začeli nepretrgoma kihati. S kihanjem zajedno se je glasil bučen smeh po dvorani in ker se je ta situacija konečno zdela preneumna sodnikom, ozioroma, ker je bil dokaz o uplivu popra prejasen, bila sta oba obtoženca rešena obtožbe in mej smehom in kihanjem se je razšlo občinstvo.

Senzacionalno aretovanje. V Bruselju so zaprli neko gospe iz vseh krogov, ista je soproga goep. višega državnega uradnika. Sumijo, da je izvedla veliko tatvino na vrednostnih papirjih. Prijeli so jo v letovišču njenega soproga, ko je baš dajala sijajno soareje.

Ljubo poštenje, kje si doma!

Književnost.

„Hrvatska Matica“ je razposlala svojim članom „Izvestje Matice Hrvatske za upravno leto 1896“. Letošnje knjige „Matice“ so: 1. Kučera: Vieme i vjetar. Črtice iz meteorologije; 2. Klaič: Bribirski knezovi od plemena Šubić; 3. Pinter: Njemačka književnost; 4. Šenoa: Sabrane pripovedi. Zvezak osmi; 5. Turgenjev: Lovčeve bilješke, preveo Mirko Dioković; 6. Fürst: Kraljevič Radovan. Tragedija; 7. Osman-Aziz: Bez svrhe. Pripoved; 8. Tresić Pavičić: Car Simeon. Tra-

gedija; 9. Novak: Dve pripovedi; 10. Leskavar: Sjene ljubavi. Pripoved. Knjige, katere „Matica“ izdaja to leto, so: 1. Cezar: Galski i gradjanski rat, Praveo, uvod i bilješke napisao Kolom. Rac; 2. Platou i Xenophon: Symposium. Preveo, uvod i bilješke napisao Fr. Petračić; 3. Hrvatske narodne pjesme. Dio prvi: Junačke pjesme. Knjiga druga. Uredio dr. Stjepan Bosanac.

Poverjeniki „Matice“, deleči „Poročilo „Matice“ za leto 1896“, so naprošeni, da o tej priliki pozovejo gg. člene „Matice“, da čim preje uplačajo prispevek za tekoče leto 1897! To najkasneje do početka meseca decembra t. l. upravi „Matice“, da ne bo zaprek o razpošiljanju „Matičnih“ knjig za božične praznike. Vsled tega so tudi izrečno prošeni gg. člani „Matice“, da se pravočasno javijo in ne zastanejo z uplačanjem članarine, kajti „Matica“ je v interesu reda in gospodarstva ne sme in ne more odtegniti od določbe: „da se knjige „Matice“ ne pošljejo absolutno nikomur, keder naprej ne plača svojega letnega prinosa“; — a z druge strani gotovo uvažujejo člani „Matice“ okolnost „Matično“, da ista ne bi mogla zadostiti svojim nemalim obveznostim, ako bi člani ne plačevali v pravem času!

„Matica Hrvatska“ sme reči, da je za tekoče leto vse uredila, da svoje člene po možnosti zadovolji z obilnim; a imejoča v mislih naše mnoge in različne književne potrebe, tudi z raznovrstnim književnim darom. Zatorej pričakuje tudi po neki pravici, da število „Matičnih“ členov, katero šteje to leto 11.500, ne ostane samo skupaj, marveč, da se naroči še novih členov.

Najnovejše vesti.

Dunaj 12. (Zbornica poslancev.) Predložila se je vladna predloga, ki podaljšuje do 31. decembra 1898. veljavnost zakona o prispevkih k stroškom za ukupne stvari, ter podaljšuje dalje z ogerako državno polovico sklenjeno carinarsko in trgovinsko zvezo, in slednjic privilegij avstro-ogerske banke. Finančni minister se pooblašča, da sklene potrebni dogovor z avstro-ogersko banko, vlada se pooblašča, da sklene primezne dogovore z ogersko vlado radi dolga avstro-ogerski banki. Ta uravnava stopi v veljavo le v predpostavki, da tudi na Ogerskem zadoba zakonstvo moč jednaka določila. Njih veljavnost pa neha tudi pred 31. dec. 1898., ako se stvari uravnajo zakonito.

Posl. Russ je vprašal, kako da je to, da se zbornici še ni predložilo poročilo kvotne deputacije. Dokler ni tega poročila, ni možno razpravljati o predlogi za pogodbeni provizorij. Zbornica je nadaljevala razpravo o kreditih za poškodovance po katastrofah.

Rim 12. V mestu je zopet mir. Po noči so zaprli 35 oseb, ker so na sumu, da so se udeležili rabuke. Vsled večerajšnjih nemirov je vlada razpustila vsa socijalna politička društva.

Za slabotne

bolohave vsled pomanjkanja krvi na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in prokuščenega učinka je železnate vino lekarja Piccolija v Ljubljani. (Dunajska cesta) priporočeno od mnogih zdravnikov. — Polliterska steklenica velja 1 gld., pet polliterskih steklenic 4 gld. 50 kr.

Trgovinske brzojavke in vauči.
Pšenica: Pšenica 12.14 12.17 Pšenica za spomlad 1898 11.77 do 11.79 Oves za jesen 6.02 6.04 — Ri za jesen 8.40 8.45 Koruza za oktober 1897. 4.45 4.50
Pšenica nova od 78 kil. f. 12.35 — 12.40 — 78 kil. 12.65 12.60 — 80 kil. f. 12.50 — 12.55. od 81. 12.55 12.60, 82 kil. 12.65 12.70. — 12.80 6.30 9. — prose 6.10 6.35
Pšenica: srednje ponudbe, in povpraševanje. Prodaja 15000 mt. st. Vreme: lepo.
Nora miraj: 11.85 do — — Za

notranji trgovini z Centrifugal f. 36.25	Concaase f. 37
Cetvo n f. 37.25	v glavah f. 38.25 38.50
čava. Kava: bahus: goou: starinje za okt. 42.50	februar 43.25
Šamunrg: vatot: kood: average za oktober — —	za december 35 — za marc 35.75. za maj 36. —, mirno.
Dunajska borza 12. oktobra 1897	
	danes včera
Državni dolg v papirju	101.95 102.15
„ „ v srebru	102.15 102.20
Avstrijska renta v zlatu	123.58 123.45
„ „ v krouah	101.95 102. —
Kreditne akcije	350.30 352. —
London 10 Lat.	119.70 119.65
Napoleoni	9.52 1/2 9.52 —
30 mark	1.75 1.75
100 ital.	45.10 45.15

Spiritus sinapis compositus
ALGOFON.
Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatičnemu glavobolu, migreni itd.
Steklenica z navodilom stane le 20 nč. ter se dobiva jedino le v lekarni
Praxmarer (Al due Mori.)
TRST — Piazza grande — TRST.
Paziti na ponarejanje.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljav v lekarni k Zrinjske mu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20
Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlajenjih sopnih organov, tor je najbolje sredstvo za prsni katar, kašelji, prsobol, hripavost in vratnobil. Tudi zastarani kašelji se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevajo. — Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:
„Velecenjeni gospod lekarniki!
Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka; potrebujem jih za moje poznanec. Jaz sem od dveh steklenic od nesnoznega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobolnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaju, 30 marca 1897.“
Pazi naj se torej, da je na vsaki steklenici vstvena znakma t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo je oni pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znakmo nosi. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 nč. — Razpošilja se vsaki dan poštom na vsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavši 20 nč. za zametek) ali pa po poštnem povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih prekušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastopnj in poštine prosto. Lekarna k Zrinjskem, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjskega trg št. 20.

Saunig & Dekleva
V GORICI, v Nunki ulici št. 14-16.
Velika zaloga
šivalnih strojev in dvokoles
raznih sistemov kakor tudi iz bambusa.
Lastna mehanična delalnica za popravljanje in nikljanje.

Tiskarna Gutenberg
tiskalnik ces. kralj. universitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRATNE IN CONTO - KNJIGE
zistem „Patent Workman Chicago“
Raztrirni zavod — Književnost.
priporočuje se za prijazne naročbe se zadržim primerom cen in točne potrebe.
Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketvorov v vsakem obseju, brošur, plakatov cenikov, računov, memorandumov, okrožnic, papirja za liste in zavitkov z napisom, naslovnih listkov jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fakture Debitoren, Creditorov, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, edravnih, menjličnih časo-zapadlih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztrirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kaveka za kopiranje, skledic iz olinka za kopiranje itd.
Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika
Trst, Via delle Acque 5 — **ARNOLDO COEN** — Via delle Acque 5 Trst